

การแสดงระบำชุด ย่องหงิด จากการแสดงละครเรื่องอุณรุทตอนสุกัลลักษณ์วาดรูป

ประวัติที่มาของชุดการแสดง

ระบำย่องหงิดเป็นการแสดงที่อยู่ในละคร เรื่องอุณรุทตอนสุกัลลักษณ์วาดรูป เป็นเรื่องราวของพี่เลี้ยงของนางอุษาชื่อ นางสุกัลลักษณ์ ขึ้นไปวาดรูปชายหนุ่มทั่วทุกแห่ง ตลอดจนถึงฟ้า เทพเจ้าทั้งหลาย และได้พบกับเทพบุตร นางฟ้ากำลังพ้อนรำกันอย่างงดงามซึ่งเพลงดังกล่าวก็คือ เพลงย่องหงิด

เนื้อเรื่องย่อ

พระอุณรุทกษัตริย์แห่งนครนรงกาได้เสด็จประพาสป่ากับพระนางศรีสุดาชาชา เมื่อนางศรีสุดาทอดพระเนตรเห็นกวางทองก็นึกอยากได้ จึงทูลอ้อนวอนให้พระอุณรุทตามจับ พระอุณรุทติดตามกวางทองมาในป่าจนพลัดกับพระชายา และไพร่พล ก็แบ่งพวกออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเชิญนางศรีสุดากลับเมือง อีกฝ่ายติดตามพระอุณรุท เดินทางมาพบพระอุณรุทได้ต้นไทร ในราตรีพระไทรเทพารักษ์จึงสนองการบวงทรวงด้วยการอุ้มพระอุณรุทไปสู่ห้องนางอุษา ธิดาทั่วกรุงทวนเมืองรัตนา แต่ร้ายมนต์ผูกปากเสียทั้งสองฝ่ายมิให้สนทนากันได้ พอใกล้สว่าง ก็อุ้มพระอุณรุทกลับมาที่เดิม รุ่งเช้าต่างฝ่ายต่างคลั่งไคล้หลงใหล พระอุณรุทเดินทางกลับเข้าเมือง ฝ่ายนางอุษาดั้นบรรทมไม่พบพระอุณรุทก็เศร้าโศกเสียใจเป็นยิ่งนัก นางสุกัลลักษณ์พี่เลี้ยงจึงทูลอาสาเที่ยวเดินทางออกไปวาดรูปชายหนุ่มทั่วทุกแห่ง ตลอดจนถึงฟ้า เทพเจ้าทั้งหลาย และได้พบกับเทพบุตร นางฟ้ากำลังพ้อนรำกันอย่างงดงามซึ่งเพลงดังกล่าวก็คือเพลงย่องหงิดของพวกเขาเหล่าเทวดานางฟ้าดับทกลอนที่กล่าวดังต่อไปนี้

เรื่อง อุณรุท ตอน สุกัลยณัฏฐาครูป

เมื่อนั้น	นวลนางอุษาสาวสวรรค์
ครั้นสว่างสร้างเวทเทวัญ	พอแสงพรรณเรือเหลืองเรืองฟ้า
สนั่นเสียงฆ้องยามขำรุ่ง	ประกายพริกพรายพุ่งเวหา
พีนกายพลางพลิกกลับมา	กรกว่าหองค์พระทรงฤทธิ์
ไม่พบพระโอมเฉลิมเนตร	อัครศवादहनันต์จิต
แสนอาวรณ์ร้อนรุ่มเป็นสุดคิด	คั่งเพลิงพิษเผาทรดวงใจ
อนิจจาพระยอดเขาวราช	มาสมสวาทแนบน้องแล้วไปไหน
แลหาไม่เห็นยิ่งอาลัย	อรไทซ้อนทรวงเข้าโศกา

๑ ๘ คำ ๑ โฉด

บทร้องระบำยู่หงิด (ย่องหงิด)

บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

- ปี่พาทย์ทำเพลงรว –
- ร้องเพลงย่องหงิด –

เมื่อนั้น	ฝ้ายฝูงเทพไทถ้วนหน้า
ขยับย่างนวยนาดเข้ามา	ไกล์ฝูงนางฟ้ายุพาพาล
แล้วซัดสองกรอ่อนชด	รำท่าพระรถโยนसार
เรียงรอกลอคเค้าเขวมาลัย	ประโลมลานทอดสนิทไปในที
นางสวรรค์กัณกรป้องปิด	บิดสะบัดเบี่ยงบ้ายชายหนี
เทพบุตรรำท่าม้าตีกลี	ท่วงที่เวียนตามอันดับกัน

- ปี่พาทย์ทำเพลงตะเข็ง – เข้าเซ็น –